

UPPSALA
UNIVERSITET

OU4, exempeltenta, "allt"

Carl Nettelblad

2020-03-03

- Gå igenom rapporterade framsteg
- Har du rester du har missat?
- Har du redovisat och vi har tappat bort det?
- Jättebra om vi kan reda ut det den här veckan

- Ibland krångel att få paket att fungera
 - Python är lättare än många andra språk/miljöer
 - Uppgiften tillrättalagd jämfört med "verkligheten"
- Filer igen
 - Läsa filer tar tid
 - Läs in *en* gång med `load_csv`
 - Spara det lexikonet
- Arbeta rad för rad
 - Inte först bygga upp lexikon med värdena som strängar och sedan göra till flyttal

Gör en gång

- Vi har länder och vilka färger vi vill ha för de länderna
- För varje land är det lätt att plocka ur lexikonet
 - Hämta ur lexikon görs enklast med []
 - get-metoden fungerar, men "ovanlig" för att bara hämta normalt
- Onödigt att plocka ut i förväg och lägga i separat lexikon/lista
- Hur gör vi för att loopa över färger och länder samtidigt?

Alternativ 1

```
countries = ['fin', 'swe']  
colors = ['blue', 'red']
```

```
i = 0
```

```
for country in countries:
```

```
    ax.plot(time, lex[country], ':',  
            color=colors[i])
```

```
    ...
```

```
    i += 1
```

Men...

- Vi vill inte räkna index själva

Alternativ 2

```
countries = ['fin', 'swe']  
colors = ['blue', 'red']
```

```
for i, country in enumerate(countries):  
    ax.plot(time, lex[country], ':',  
            color=colors[i])
```

...

Men...

- Behöver vi egentligen indexet? Vi vill ha en färg, inte ett tal.
 - Använder bara talet för att plocka fram färgen.

Alternativ 3

```
countries = ['fin', 'swe']  
colors = ['blue', 'red']
```

```
for country, color in zip(countries, colors):  
    ax.plot(time, lex[country], ':',  
            color=color)
```

...

Men...

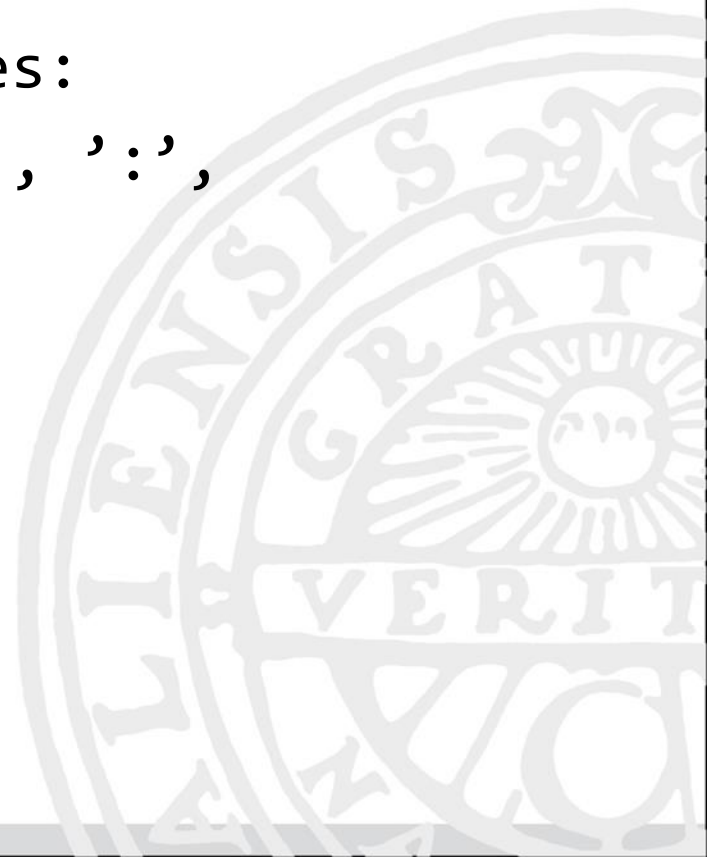
- Behöver vi verkligen två listor?
 - Kanske bra, kanske dåligt
 - Beror på hur nära vi tycker att färger och länder hör ihop
- Två alternativ
 - En lista med tupler
 - Ett lexikon med landskoder och färger

Alternativ 4

```
countries = [('fin', 'blue'), ('swe', 'red')]
```

```
for country, color in countries:  
    ax.plot(time, lex[country], ':',  
            color=color)
```

...

Alternativ 5

```
countries = {'fin': 'blue', 'swe': 'red'}
```

```
for country, color in countries.items():  
    ax.plot(time, lex[country], ':',  
            color=color)
```

...

Alternativ 6

```
countries = {'fin': 'blue', 'swe': 'red'}
```

```
for country in countries:
```

```
    ax.plot(time, lex[country], ':',  
            color=countries[country])
```

```
...
```

Vad är "bäst"?

- Jag tänker på det som att vi har länder och också vill ha vettiga färger. Det talar för zip av två listor.
 - Eller så använder vi de färdiga färgerna från `matplotlib`...

Alternativ 7

```
countries = ['fin', 'swe']
```

```
for i, country in enumerate(countries):  
    ax.plot(time, lex[country], ':',  
            color=f'C{i}')
```

...

Legend och label

- Enklaste sättet att se till att bara vissa kurvor syns i teckenförklaringen är att ge parametern label till bara vissa plottar.

```
ax.plot(time, smooth_a(lex[country], 5), ':',  
        color=f'C{i}', label=country)
```

Annan variant:

```
curve, = ax.plot(time,  
                 smooth_a(lex[country], 5),  
                 ':', color=f'C{i}')  
curve.set_label(country)
```


Returvärde från matplotlib

- Många av plotfunktionerna returnerar objekt som representerar det man har ritat
- Kan användas för att ändra i efterhand
 - Här, lägga på label
 - Byta data i redan gjord plot, lägga på markörer, animera, ...

intersection

- Läs vad en funktion ska ta in och vad den ska returnera
 - Returnera betyder *inte* print
 - En funktion ska inte skriva någonting alls om det inte direkt ingår i dess syfte
 - Du vet inte hur den som *anropar* funktionen vill använda den
 - Om det står att funktionen ska ta in listor ska den ta in listor
 - Listor har ingen keys-metod, till exempel
 - Om den fungerar på något annat än listor *också* är det okej

UPPSALA
UNIVERSITET

intersection

```
def intersection(l1, l2):  
    return [i for i in l1 if i in l2]
```


Om l2 är en lista...

- in för en lista måste i värsta fall söka genom hela listan
 - Hitta att elementet finns/konstatera säkert att det inte finns
- set är i teorin bättre
 - Skapa ett index över listvärdena och kolla snabbt om de finns

```
def intersection(l1, l2):  
    s2 = set(l2)  
    return [i for i in l1 if i in s2]
```

Har man `set(a)` får man `set(b)`

```
def intersection(l1, l2):  
    return set(l1).intersection(set(l2))
```

- Att ta snittet mellan mängder är ju något ganska naturligt, så det finns det en färdig metod för.
- Finns "snyggare" syntax:

```
def intersection(l1, l2):  
    return set(l1) & set(l2)
```

Kommentarer

- Om vi verkligen vill returnera en lista får vi göra `list(...)` på vår resultatset
- `&` och `and` gör olika saker
 - `and` samordnar logiska uttryck
 - Om de första är "sanna" i någon mening blir resultatet det sista uttrycket
 - `&` betyder "kombinera de här värdena"
- Var *mycket försiktiga* med att använda `and` för något annat än hela logiska uttryck
- Lätt att tro att `1 <= x and y <= 5` betyder `1 <= x <= 5 and 1 <= y <= 5`

- Allt gammalt är nytt – tillbaka till OU1
 - Vad får jag om jag skriver:
`a = turtle.Turtle`
`a = turtle.Turtle()`
`a.xcor`
`a.xcor()`
- Det är skillnad på ett uttryck som beskriver en klass, en funktion eller en metod och ett uttryck som skapar en instans av en klass eller *anropar* funktionen eller metoden
 - Vi säger "anropa", inte "ropa på", "åkalla" eller "kalla [på]"

Svårt att komma igång?

- Titta noga på exemplen från lektion 8 och föreläsningen om egna objekt (föreläsning 5)
- Skriv klart `Vehicle` och `Light`
- Skriv klart `Lane`
 - Läs separata specifikationssidorna för de klasserna
 - Kan ge mer handfast ingång
- Kolla vad demofunktionerna för `Lane` och `Light` egentligen gör
 - De visar hur man skapar objekt av de båda klasserna, hur man anropar deras metoder o.s.v.

Tenta

- Övningstenta från i höstas
- Finns två andra i Python med lösningsförslag
- Tänk på vad *vi* pratat om i kursen, men upplägg är i grunden detsamma
- Vi har pratat om att skriva och läsa dokumentation också

Struktur

- A-del
 - Flersvarsdel
 - Ringa in ett svar per alternativ, om inte annat anges
 - Kortsvarsdel
 - Fyll i svaret i rutan, på separat blad om du absolut inte får plats
- 75 % ska vara i huvudsak rätt för betyg 3
 - Underkänd A-del leder till att B-del inte rättas

Vad vill vi se?

- Du kan läsa kod.
- Du kan skriva (begriplig) kod.
- Du kan använda syntaxen och standardfunktionerna i Python på ett rimligt sätt.
- Du kan använda strängar, listor och lexikon.
- Du förstår hur variabler, primitiva värden och referenser hanteras.
- Du vet vad modul, klass, objekt, variabel, parameter, funktion, metod är för något.
 - Vi har inte haft samma fokus på distinktionen argument/parameter.

Kommentarer A1

- A. Vi sorterar efter hela tupeln, alltså på talen först, i stigande ordning. Sedan plockar vi ut värdena i en listbyggare och skriver ut dem.
- B. Lokala variabler och parametrar i funktioner påverkar inte variabler utanför. (Däremot påverkas de objekt de refererar till, men här var det primitiva värden i form av int.)
- C. `range` tar en stegparameter, är högerexklusiv. Info om detta fanns i referensbladet.
- D. Uttryck har typ i Python. Variabler och parametrar har i sig ingen fast typ, utan det beror vilket uttryck de tilldelas. Frågan kan tolkas som vilken typ `x` får i just detta anrop och borde kanske undvikas. Om raden `y = f(2)` saknats hade den tolkningen inte varit möjlig.
- E. Vi har oftast sagt initierare, men konstruktor förekommer också.

Kommentarer A1

- F. Parametrar. Värdena som parametrar får i ett specifikt anrop kan kallas argument.
- G. Övning på att listor kan användas med addition och multiplikation (upprepad addition). Parenteserna ej strikt nödvändiga, kan inte innebära tupel eftersom inget komma förekommer.
- H. Vi kan inte säga något säkert. Många klassers namn börjar på stor bokstav, men det går att skapa funktioner eller andra identifierare som också börjar med stor bokstav.

Kommentar A2

- I och med att kravet är positiva heltal är det ganska enkelt.
- Man kan mena att z borde vara 1 och inte 1.0.
- Man skulle kunna skriva `_` i stället för `i` när indexet inte används.
- Man skulle kunna skriva `z *= x`
- Man bör inte skriva `range(1, y + 1)` i stället
 - Det "naturliga" sättet att räkna y gånger i Python är `range(y)`, skriv bara något annat om du faktiskt använder indexet

Kommentar A3

- Viktigt att ursprungslistan inte förändras om man inte aktivt säger att det ska göras.
- Alltså inte okej att anropa `lst.sort()`
 - Däremot okej med
 - `lst = lst.copy()`
 - `lst.sort()`
 - Men `sorted` gör samma sak snäppet bättre
- Kan skrivas som enradare `return sorted(lst)[k]`

Kommentar A4

- Eftersom vi vill gå igenom en lista och samtidigt ha index är enumerate ett naturligt val
- Eftersom vi bygger en lista element för element utan att titta på andra element är listbyggare ett naturligt val

Kommentar A5

- Glöm inte bort att skriva själva klassdeklarationen
- Glöm inte bort `self`-parametern till metoder och att referera till fälten med `self`
- Kom ihåg att man *ofta*, men inte *alltid* lagrar parametrarna till initieringsmetoden som fält med samma namn (Lane i OU5 gör det *inte*)
 - Andra uppgifter kan säga vilka fält som ska/inte ska finnas

Kommentar A6

- Våldigt snarlik vad vi gjorde i OU3
- Eftersom vi inte skapar en post i lexikonet per post i ursprungslistan är det här *inte* ett fall för lexikonbyggare
- Själva tilldelningen kan också göras utan if-satsen med till exempel

```
res[w] = res.get(w, 0) + 1
```

- Här utnyttjar vi aktivt att get kan ge ett standardvärde när nyckeln saknas
 - I fallet då nyckeln ej finns får vi 0, adderar 1 och lägger det i lexikonet
- `split` fanns nämnd i referensbladet

Kommentar A7

- Kan vara enklare att använda randint
 - Kom ihåg att randint är inklusive slutpunkten
 - Så `random.randint(0, len(lst) - 1)`
 - Finns även `random.randrange` som fungerar som `range` `random.randrange(len(lst))`
 - Så potentiellt
`return lst[random.randrange(len(lst))]`
- Allmänt: Tänk på skillnaden mellan att returnera ett värde och indexet för ett värde
- Lösningförslaget saknar andra halvan av uppgiften
`print(random_value(['a', 'b', 'c']))`

Kommentar A8

- Översätt den matematiska formeln till Python-uttryck
- Olika notation x , y och a , b ($a[0] == x1$, $a[1] == y1$)
- Har du glömt bort hur man skriver upphöjt? Gör bara upprepad multiplikation för att få kvadraten.
- Går att göra saker med loopar, `sum`, listbyggare, funktionen `reduce` (som vi inte pratat om), men uppgiften frågade inte om allmänna vektorer, bara par

Del B

- Läsa kod. Börja med att titta på vad som finns givet. Går det att förstå koden?
- Är det våra lösningar som ska anropa den givna koden, eller är det den givna koden som anropar vår? Eller både och?
- Här *beskrivs* bara vad en av metoderna gör utan att vi får hela koden.

Kommentar B1

- Här lagrar vi aldrig `n` i objektet, utan vi lagrar en nästlad lista som ett fält
 - Står inte i uppgiften vad fältet ska heta, här valdes `b`
 - Men det står att det ska vara det enda attributet
 - Storleken framgår sedan av `len(self.b)` ändå
 - Lösningförslaget gör *fel* i att skriva `self.sz = sz`
- Lösningförslaget har två nivåer av loopar, går förstås att skriva båda som listbyggare
- Hela klassen liknar `Lane` lite grann, men den är tvådimensionell

Kommentar B2

- Här explicit loop med index
 - Kunde också skrivas som

```
for row in self.b:  
    for cell in row:  
        if cell != '.':  
            c += 1
```
- Inte uppenbar kandidat för listbyggare
 - Vi vill ju summera över (vissa av) elementen

Kommentar B3

- Vi har inte fokuserat på felhantering med raise
- Däremot har vi tagit upp assert
- I grunden en ganska enkel kontroll och uppdatering av innehållet i vår datastruktur
 - Liknar Lane.enter, men med felkontroll

Kommentar B4

- Vi kan bygga upp en lista och sedan sätta ihop den till en sträng med `join` och tomma strängen som avskiljare
- Vi kan också bygga upp en lista per rad, sätta ihop den med `' '.join()` och sedan göra `'\n'.join` på en lista med de strängarna för att bygga en sträng för hela spelplanen
 - Se lösningsförslag på en av de andra tentorna
- `__str__` ska absolut *inte* göra `print`
 - Den kan däremot (förstås) använda formatsträngar `f''`

Kommentar B5

- Läs noga. Jämför bilden i B4 med exempel på listan från `get_configurations(self)`
 - Denna metod listar alla vågräta rader, alla lodräta kolonner, de båda diagonalerna
 - Villkoret att någon har vunnit är alltså att något av dessa element består av enbart X eller enbart O
 - Ett sätt att kolla blir att ta fram de båda mallsträngarna
 - Enklare att bara göra `'X' * len(self.b)` för att göra det
 - Kan också använda `i.count('X') == len(self.b)` och se om den är `len(self.b)`
 - Eller `config.count(x_win)`

Python

- *Uttryck och satser*
- Varje uttryck har en *typ*
 - int, float, tuple, bool, list, str, dict, set...
 - Turtle, Rectangle, Lane, Light, reader
- Exempel på uttryck:
`3, 'hej', True, a, b, len(a), len(b), a + b, a * b,
len(a) + 3, [5, 9], [5, 9].append(3), [5, 9, 3][2]*4,
[5, 9, 3].pop()*4, ([5, 9] + [3])[2]*4, 'hej'[0],
'hej'.count('e'), a == 3, a == 3 and b > 4, 'hej' in a,
'hej' not in a, not 'hej' in a, random.randint(5, 9),
t.forward(5), t.xcor(), t.xcor, f'{t.xcor()}'`
- Vissa av exemplen är mer konstlade än andra
 - Du bör förstå alla!

Värden och referenser

- `int`, `float`, `bool`, `str` betes sig som oföränderliga *primitiva värden*
- `list` och många andra typer är objekt av klasser
 - De flesta tillåter förändringar genom fält och/eller metoder
 - En variabel innehåller inte ett objekt, den refererar till ett objekt
 - En lista innehåller inte ett objekt, den refererar till ett objekt
 - Flera element i en lista kan referera till samma objekt
 - Jämför OU2 – om du gör `append` på en lista påverkas *alla* referenser till den listan
- En `tuple` i sig är också oföränderlig, men objekt en `tuple` refererar till kan förändras
- Speciella värdet `None`, en referens till ingenting

Satser

- Villkor

if uttryck:

kodblock

elif uttryck:

kodblock

else:

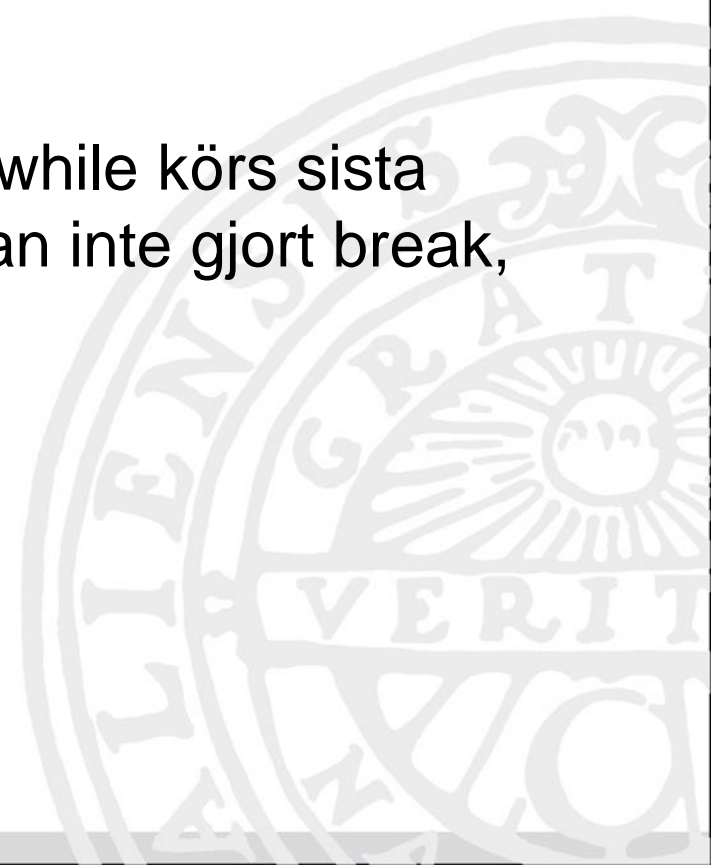
kodblock

- Inget krav att ha elif eller else!

Satser

while uttryck:
kodblock

Som if, men flera gånger. (else efter while körs sista gången när villkoret blir falskt, om man inte gjort break, lite klurigt)

for

- Allt kan uttryckas med `while`. `for` är snyggare, förklarar mer vad man vill göra.

`for tilldelningsmål in itererbart objekt:`
kodblock

- Iterera över ett objekt, tilldela varje element till tilldelningsmålet
- Enklast

`for variabel in lista:`

Men också t.ex:

`for a, b in lex.items():`

Viktiga itererbara objekt

- Funktionerna range, enumerate, zip

range(5) 0, 1, 2, 3, 4 (inte 5)

range(2, 5) 2, 3, 4

range(2, 12, 3) 2, 5, 8, 11

enumerate(['a', 'b', 'c'], start = 2)
(2, 'a'), (3, 'b'), (4, 'c')

zip([1, 2, 3], [4, 5, 6], [7, 8, 9])
(1, 4, 7), (2, 5, 8), (3, 6, 9)

Viktiga itererbara objekt

- Iterera över öppna filer ger deras rader
- Iterera över `re.finditer` ger träffarna på ett reguljärt uttryck i en sträng, en i taget
- Iterera över ett lexikon `lex` ger **bara nycklarna**
- Iterera över `lex.keys()` ger också bara nycklarna
- Iterera över `lex.values()` ger bara värdena
- Iterera över `lex.items()` ger tupler (*nyckel*, *värde*)
- I Python 3.7 och senare ger `keys`, `values`, `items` alltid värden i den ordning nycklarna först stoppades in i lexikonet
 - Så man *kan* ta bort den första raden i OU4 med `del lex[lex.keys()[0]]`
 - Gäller inte i Pythonversioner före 3.6, gäller inte andra "lexikonliknande" objekt

break, pass, continue

- break avslutar en loop (i förtid)
 - Återstående värden passeras inte, while-villkoret kontrolleras inte igen för en while-loop
- continue hoppar till *nästa* steg i en loop
 - Resten av kodet i blocket körs inte för den nuvarande *iterationen*
 - Hämtar nästa värde och början om från början för for, testar villkoret igen för while
- pass gör **ingenting**, används i tomma block

Indexering

- Index för *sekvenser* (listor, strängar, tupler) börjar med 0
- Längden kan fås med `len(sekv)`
- Negativa index kan användas för att börja bakifrån
`sekv[-1]` betyder sista elementet
`sekv[-len(sekv)]` ett krångligt sätt att säga första elementet
- `sekv[4]` för att hämta element 4
- `sekv[4] = x` för att sätta element 4 till x
- `del sekv[4]` för att ta bort element 4

Skivning

- Ur en sekvens kan man *skiva* (*slice*) ett delintervall
`sekv[start:end:step]`
`sekv[:]` kopia på hela sekvensen
`sekv[2:]` från element två och framåt
`sekv[:2]` fram till elementet före två (ett)
`sekv[2:2]` således tom lista
`sekv[1:9:3]` sekvens med element 1, 4, 7
`sekv[-8:]` de åtta sista elementen i `sekv`
`sekv[2:-8]` från element två till och med det nionde sista elementet (om det inte kommer före element två)

Skivning

- Skivning "slår i taket" och "bottnar"
- Om sekv har mindre än 50 element kommer sekv[:50] att ge hela listan, utan något fel. Bara sekv[50] ger ett fel
- sekv[-50:] också, sekv[-50:2] blir då samma sak som sekv[:2]
 - Kunde användas i kompakt smooth_b

Indexering av lexikon

- Vissa andra typer kan också indexeras
- Lexikon indexeras på sin nyckel
 - Ofta en sträng
 - Kan vara tal eller många andra typer också

```
lex['hej'] = 'ett bra värde för hej'  
print(lex['hej'])
```

- Vi kan inte skiva lexikon.

Definiera lexikon och listor direkt

- Vi kan beskriva en lista genom att skriva dess element
`[1, 9, 'hej', None]`
- Vi kan beskriva ett lexikon genom paren av nycklar och värden
`{ 'hej' : 5, 'nej' : False }`
- Vi kan definiera en lista genom att beskriva en iteration som skapar listan, en listbyggare (*list comprehension*)
`[i + 5 for i in range(-5, 5) if i > 0]` ger
listan
`[6, 7, 8, 9]`
- Motsvarande för lexikon.

Definiera en tupel

- En tupel definieras med en enkel uppräkning 5, 6, 7
- När den kan misstas för något annat sätter man parentes runtomkring (5, 6, 7)
- (5,) är en tupel med ett enda värde
- (,) är en tupel med noll värden

Andra sätt

- Initierarmetoderna för list och dict kan ta ett itererbart objekt som parameter och skapa en lista respektive ett lexikon utifrån det
 - När vi gör `list(lex.items())` är det precis det vi gör
 - `lex.items()` returnerar ett itererbart objekt
 - Initierarmetoden för list itererar över det objektet och skapar de elementen i lista

Strukturerar vår kod

- Funktioner
- Klasser
- Kapsla in logik för att göra varje nivå av koden läslig och hanterlig
- `vietnamese_flag` använde `pentagram` och `rectangle`, som använder klassen `Turtle`

Skapa en funktion

```
def funktion(parametrar):  
    kodblock
```

- En funktion kan returnera ett värde med satsen return
- Funktionen slutar köras när man returnerar.
- Värdet kan vara en tupel, som ju i praktiken är flera värden.

```
return 5, 9  
return 'Hej'
```

Om inget return innebär det att returvärdet är None.

Lokala variabler

- Parametrar och andra variabler vi skapar i en funktion är *lokala*
- De påverkar inte vilka variabler som finns utanför funktionen.
- Om de *refererar till samma objekt* som finns i en variabel utanför påverkas förstås det objektet.
- Man kan *komma åt* variabler som finns utanför funktionen.
 - Men inte tilldela dem.
 - Använd normalt parametrar för det du vill komma åt.

Standardvärden

```
def x(val = 3, val2 = 3):  
    print(val, val2)
```

`x()` skriver ut 3 3

`x(5)` skriver ut 5 3

`x(val2 = 5)` skriver ut 3 5

- Värdena vi ger parametrarna när funktionen anropas kallas dess argument.

Funktioner är också uttryck

- Funktioner kan lagras i variabler

`x = len`

`x([1, 4, 8])` returnerar 3

- Vi har sett hur funktionerna `sort` (gör om en lista så den blir sorterad) och `sorted` (skapa en sorterad lista från ett itererbart objekt) tar en parameter `key`
 - `key` ska vara en funktion som tar emot element från följderna som sorteras och returnerar ett nytt värde som är det som faktiskt används i jämförelsen

Docstring

- I början av en funktion, klass, modul sätter vi en sträng, av konvention flerradig (trippelcitationstecken) som kort förklarar vad den gör, saker att tänka på
 - I vilka fall kan en funktion användas, vad betyder dess parametrar
 - Förklara inte exakt hur koden gör något, förklara vad den är till för

```
def hej(n):  
    """Skriver hej på skärmen n gånger,  
       n ska vara ett icke-negativt heltal."""  
    for _ in range(n):  
        print('hej')
```

Klasser

- Vi kan skapa egna klasser

```
class MinKlass:  
    pass
```

- Skapa ett MinKlass-objekt precis som du kan skapa en tom lista

```
x = MinKlass()
```


Metoder

- Klasser kan ha olika metoder

```
class MinKlass:  
    def hej(self):  
        print('hej')  
        self.val = 1
```

```
x = MinKlass()  
x.hej()  
print(x.val)
```

Magiska metoder

- Magiska metoder har speciella roller
 - Används för olika funktionalitet i Python, som jämförelse, iterera, indexering
- Vi har främst tittat på initeringsmetoden `__init__` och strängmetoden `__str__`
- Initieringsmetoden anropas när instansen skapas

```
class MinKlass:
    def __init__(self, instr = 'hej'):
        if instr == 'hej':
            self.val = 1
        else:
            self.val = 0
```

Flera instanser av klassen, flera objekt

```
x = MinKlass()  
y = MinKlass('hej')  
z = MinKlass('bye')  
print(x.val, y.val, z.val)  
z.hej()  
print(x.val, y.val, z.val)
```


__str__

- Anropas när vi vill göra en sträng av vårt objekt
- Som i print och formatsträngar

```
def __str__(self):  
    return f'VAL: {self.val}'
```

```
print(x, y, z)
```


Nästa steg?

- Vad vill du automatisera?
 - Gör hela labbrapporter i Jupyter, spara som HTML och skriv ut (som sidan för lektion 9)
 - Lätt att generera nya grafer om värden ändras, många identiska grafer för olika dataset, filtrera bort outliers automatiskt...
- Skriva en app i Python?
 - Tyvärr enklare för Android än iOS (svårare att få installera egengjorda appar för Apple)
 - Kolla in paketen Kivy och Beeware

UPPSALA
UNIVERSITET

Lycka till!

